

Téma recenze: BERND OPPL: DELAY ROOM, 2012

Autorka: Klára Stolková

Anotace

V recenzi se zaměříme na videoinstalaci rakouského umělce Bernda Oppla s názvem *Delay Room*, která byla k vidění například v rámci výstavy ZMYKO ve Foru Stadtpark v Grazu v roce 2012. Instalace má dvě části: Jednak model architektury, jehož interiér snímá pohyblivá digitální kamera, jednak velkoplošnou projekci, která zprostředkovává černobílý obraz zachycený kamerou umístěnou v objektu. Součástí instalace mohou být rovněž fotografie (jednotlivé snímky pořízené kamerou), které v některých případech mohou přítomnost objektu zcela nahradit.

V textu budeme argumentovat, v jakém smyslu a z jakého důvodu můžeme tuto realizaci chápat jako uměleckou a novomediální, zařadíme ji do kontextu vývoje audiovizuálních instalací 20. století (historické paralely budeme hledat například u Bruce Naumana či Dana Grahama) a v návaznosti na předchozí či souběžné projekty Bernda Oppla se pokusíme dílo zhodnotit. Budeme se ptát po významu díla v historickém kontextu i po jeho "účinnosti", co se týče divácké percepce. Vycházet budeme především z portfolia a katalogových textů o Berndu Opplovi a z literatury shrnující dílo Dana Grahama, Bruce Naumana a dalších novomediálních umělců 20. století.

Argumentační linie

1. Předpoklad: Jedná se o umělecké dílo.

Argumenty pro:

- Bernd Oppl je akademickým umělcem a dílo bylo opakovaně vystaveno v galerii.
- Hlavní funkcí díla je funkce estetická.
- Dílo obsahuje strukturované sdělení určené k interpretaci.
- Dílo zapadá svou charakteristikou do kontextu obdobných děl už dříve označených za umělecká díla autoritami z oboru historie či teorie umění.

Argumenty proti:

- Dílo nenes zřejmé známky rukodělné výroby, jde pouze o strojový mechanismus.
- Dílo není jedinečné a podle návodu může být identicky sestaveno jinou osobou, nejen autorem a nejen umělcem.

2. Předpoklad: Jedná se o novomediální dílo.

Argumenty pro:

- Dílo je založeno na použití digitálních technologií.
- Dílo je audiovizuální.
- Dílo je sestaveno z programovatelných součástí.

Argumenty proti:

- Dílo není interaktivní.

3. Předpoklad: Dílo navazuje na performativní a audiovizuální tvorbu konceptuálních umělců

jako Bruce Nauman či Dan Graham.

Argumenty pro:

- Dílo používá obdobné technologie, jako některá díla Naumana či Grahama, tedy především video záznam a jeho přímý přenos.
- Dílo pracuje s časem.
- Do procesu čtení a vnímání díla je divák aktivně zapojen.

Argumenty proti:

- Umělec není ve výsledném díle přítomen způsobem, jakým tomu často bylo u umělců 70. let.
- Bernd Oppl umělce jako je Bruce Nauman či Dan Graham jako své vědomé inspirace neuvádí.

4. Předpoklad: Dílo obohacuje uměleckou tradici, z níž vychází, a je kvalitním dílem současného novomediálního umění.

Argumenty pro:

- Rozšířením videa o instalaci obohacuje Bernd Oppl diváckou percepci.
- Dílo pracuje s vnímáním prostoru a architektury.
- Dílo je poetické.
- Bernd Oppl dbá na správnou adjustaci díla a jeho estetický rozměr.
- Dílo není založené na pouhém technologickém fetišismu.
- Dílo je variabilní.

Argumenty proti:

- Bernd Oppl do velké míry pouze kopíruje starší vzory a díla svých předchůdců.
- Dílo není technologicky inovativní.

Závěry

1. Závěr: Požadavek rukodělné kvality a autorské originality je v současném umění překonaný, a proto na základě ostatních argumentů můžeme uzavřít, že instalace je uměleckým dílem.

2. Závěr: Interaktivita není nutnou podmínkou, abychom dílo označili za novomediální.

Vzhledem k ostatním argumentům tedy můžeme uzavřít, že dílo je novomediální.

3. Závěr: Bernd Oppl jako tvůrce se k historickým uměleckým dílům může vztahovat nevědomě, a přestože k dílu přistupuje s větší distancí, než je tomu u mnohým realizací umělců 70. let, ostatní charakteristiky díla ho s těmito autory jasně spojují.

4. Závěr: Ani u novomediálního díla není technologická inovativnost zásadním požadavkem - i na základě starších digitálních technologií může vzniknout dílo, jehož kvalita se odvozuje od divácké působivosti, sdělnosti či poetičnosti.